

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију: Наставно-научно веће Правног факултета у Новом Саду, 1. септембар 2016. године.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. проф. др Снежана Бркић, редовни професор, кривичноправна уже научна област, 22.06.2011. године, Правни факултет у Новом Саду, председник Комисије;</p> <p>2. проф. др Милан Шкулић, редовни професор, уже научна област Кривично право, 15.04.2009. године, Правни факултет у Београду, члан Комисије;</p> <p>3. проф. др Татјана Бугарски, ванредни професор, кривичноправна уже научна област, 01.06.2012. године, Правни факултет у Новом Саду, члан Комисије;</p> <p>4. доц. др Бојан Тубић, доцент, међународноправна уже научна област, 20.07.2014. године, Правни факултет у Новом Саду, члан Комисије.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Сандра, Нецад, Стојковић (рођ. Куносић)</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 15. април 1987, Нови Сад, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Правни факултет у Новом Саду, Универзитет у Новом Саду, дипломске академске студије- мастер (Општи смер), дипломирани правник- мастер</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2011. године, Докторске студије- Јавно право</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Узајамно признавање одлука у кривичним стварима и права окривљеног лица“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

У дисертацији се говори о савременим облицима сарадње у кривичним стварима на нивоу Европске уније (који се реализују кроз примену принципа узајамног признавања) и њиховој усаглашености са најважнијим људским правима окривљеног лица. Представљен је појам и значај принципа узајамног признавања одлука у кривичним стварима, анализирани су одабрани инструменти кривичне сарадње који почивају на овом принципу, најважнија права окривљеног у кривичном поступку, усаглашеност међународне кривичноправне сарадње на нивоу Европске уније са позитивноправним решењима Републике Србије. У закључним разматрањима се на основу спроведеног истраживања даје оцена о усклађености савремених облика сарадње у кривичним стварима (који почивају на принципу узајамног признавања) са заштитом најважнијих права окривљеног, и дате су препоруке за унапређење ове области. Докторска дисертација има обим од 319 страна (346 страна са пописом литературе) А4 формата компјутерски обрађеног текста, писаног ћиричним писмом, тип слова Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5. У техничком смислу дисертација је уређена у складу са универзитетским стандардима. Текст обухвата Уводна разматрања, пет поглавља и Закључна разматрања.

Након Уводних разматрања, следе поглавља:

I. ИСТОРИЈАТ РАЗВОЈА САРАДЊЕ У ОБЛАСТИ ПРАВОСУЂА И УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА НА НИВОУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ (са потпоглављима: Ванинституционална сарадња, Институционална сарадња).

II. УЗАЈАМНО ПРИЗНАВАЊЕ ОДЛУКА КАО ОБЛИК САРАДЊЕ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА НА НИВОУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ (са потпоглављима: Одлучивање у кривичном поступку, Принцип узајамног признавања, Одабрани инструменти узајамног признавања одлука у кривичним стварима).

III. ПОЛОЖАЈ ОКРИВЉЕНОГ У ПОСТУПКУ МЕЂУНАРОДНЕ ПОЛИЦИЈСКЕ И ПРАВОСУДНЕ САРАДЊЕ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА НА НИВОУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ (са потпоглављима: Усвојене мере којима се регулишу најважнија права окривљеног у кривичном поступку на нивоу Европске уније; Мере које још нису усвојене на нивоу Европске уније, а којима се регулишу најважнија права окривљеног у кривичном поступку).

IV. МОГУЋНОСТИ ЗАШТИТЕ ПРАВА ОКРИВЉЕНОГ НА НИВОУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ПРАВА У ПОСТУПКУ ПРИМЕНЕ САВРЕМЕНИХ ОБЛИКА ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ САРАДЊЕ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА (са потпоглављима: Право на (делотворан) правни лек, Правни путеви заштите права окривљеног, Вансудски механизми заштите права окривљеног, Европски бранилац као заштитник права окривљеног).

V. ПОЛОЖАЈ ОКРИВЉЕНОГ У ПОСТУПКУ ПРУЖАЊА МЕЂУНАРОДНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА ПРЕМА ПОЗИТИВНОПРАВНИМ ПРОПИСИМА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (са потпоглављима: Правни извори међународне правне помоћи у кривичним стварима у Републици Србији, Облици међународне правне помоћи по праву Републике Србије, Поступак пружања међународне правне помоћи по праву Републике Србије и надлежни органи, Поједини облици међународне правне помоћи у кривичним стварима по праву Републике Србије и стандарди Европске уније, Положај окривљеног у поступку пружања међународне правне помоћи у кривичним стварима према позитивноправним прописима Републике Србије).

Након последњег поглавља следе Закључна разматрања и преглед коришћене литературе.

Рад садржи и две слике, осам табела, десет дијаграма и списак коришћених скраћеница.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У првом поглављу кандидаткиња на јасан и прегледан начин објашњава историјат развоја сарадње у области правосуђа и унутрашњих послова у кривичним стварима на нивоу Европске уније. Детаљно су обрађене ванинституционална и институционална сарадња.

У другом делу рада детаљно и прегледно је објашњено узајамно признавање одлука као облик сарадње у кривичним стварима на нивоу Европске уније, са посебним освртом на питања одлучивања у кривичном поступку и принцип узајамног признавања. Посебно су анализирани одабрани инструменти узајамног признавања одлука у кривичним стварима уз навођење релевантне судске праксе.

Треће поглавље систематично обрађује питања пложаја окривљеног у поступку међународне полицијске и правосудне сарадње у кривичним стварима на нивоу Европске уније. Кандидаткиња јасно и прегледно приказује усвојене мере којима се регулишу најважнија права окривљеног у кривичном поступку на нивоу Европске уније, као и мере које још нису усвојене на нивоу ове организације, а којима се регулишу најважнија права окривљеног у кривичном поступку. На тај начин, кандидаткиња показује да је упозната не само са позитивноправним решењима, него и са предлозима директива које тек треба да ступе на снагу.

У четвртом делу рада кандидаткиња детаљно представља могућности заштите права окривљеног на нивоу Европске уније у случају повреде права у поступку примене савремених облика институционалне сарадње у кривичним стварима. Посебно се обрађују : право на (делотворан) правни лек, правни путеви заштите права окривљеног, вансудски механизми заштите права окривљеног, као и европски бранилац као заштитник права окривљеног.

Кандидаткиња у петом делу рада на прегледан и јасан начин анализира положај окривљеног у поступку пружања међународне правне помоћи у кривичним стварима према позитивноправним прописима Републике Србије. Представљени су правни извори међународне правне помоћи у кривичним стварима у Републици Србији, облици међународне правне помоћи, поступак пружања међународне правне помоћи и надлежни органи, затим поједини облици међународне правне помоћи у кривичним стварима по праву Републике Србије и стандарди Европске уније.

Закључна разматрања имају велику вредност јер у њима кандидаткиња даје сумаран преглед постојећег стања у области узајамног признавања одлука као облика сарадње у кривичним стварима на нивоу Европске уније, указује на постојеће недостатке и предлаже решења за њихово отклањање.

Сви делови докторске дисертације написани су прегледно, уз максимално коришћење расположиве литературе, релевантних међународних уговора, прописа Европске уније, као и одговарајуће судске праксе. Свако поглавље логично се надовезује на претходно и сачињава једну складну целину. Цео рад уобличен је на начин који задовољава најстрожије научне критеријуме.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Сандра Стојковић: „*Права осумњиченог у преткривичном поступку*“, Гласник Адвокатске коморе Војводине, година LXXXV, Књига 73, бр.7-8, јул-август 2013, Нови Сад, стр. 339- 362; ISSN 0017-0933

2. Сандра Стојковић: „*Европски налог за вршење надзора*“, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, бр. 4/2015, стр. 2047- 2061; ISSN 0550-2179

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Област правосудне и полицијске сарадње у кривичним стварима је подручје у оквиру којег је веома дуго одбијана тешња сарадња држава чланица Европске уније, из разлога очувања државног суверенитета у овим областима. Нужност борбе против најтежих облика прекограничног криминалитета и потреба за ефикаснијим кривичним поступком, захтевали су ближу сарадњу држава чланица у кривичним стварима. У том циљу, усвојен је принцип узајамног признавања одлука у кривичним стварима, као кључни у овој области. Принцип узајамног признавања се манифестује у обавези држава чланица ЕУ да признају и изврше страну пресуду или одлуку која је донета у кривичном поступку друге државе чланице, као да ју је донео домаћи правосудни орган. У складу са овим принципом, могућности испитивања стране пресуде и одлуке ограничени су само на проверу испуњености формалних услова, без могућности разматрања доказа или суштине кривичног предмета. Сврха овако замишљеног принципа јесте у претпоставци постојања узајамног поверења држава чланица у међусобне кривичноправне системе. На основу овог принципа усвојен је велики број инструмената којима се реализује кривичноправна сарадња држава чланица. У раду су одабрана и анализирана четири инструмента узајамног признавања: Европски налог за хапшење, Европски налог за спровођење истраге, Европски налог за вршење надзора и инструмент који се односи на узајамно признавање мера пробације и алтернативних санкција. Критичком анализом одабраних инструмената, дошло се до одређених закључака о успешности принципа узајамног признавања у пракси. Пре свега, наведени инструменти су допринели повећању безбедности и ефикасности кривичног поступка у државама чланицама ЕУ. Поред тога, међународна сарадња у кривичним стварима је поједностављена и убрзана, лишена је политичке и дискреционе процене приликом одлучивања о захтеву стране државе, прописани су таксативни случајеви за одбијање сарадње, успостављена је директна комуникација правосудних органа и искључено држављанство као препрека за екстрадицију. Међутим, уочени су и одређени проблеми у вези са инструментима који почивају на принципу узајамног признавања, а тичу се: неадекватне заштите људских права окривљеног; недостатка узајамног поверења између држава чланица; незадовољавајућег степена имплементације инструмената узајамног признавања и непоштовање рокова за имплементацију; неусклађеност кривичног материјалног права на нивоу ЕУ; необезбеђивање правног пута заштите права окривљеног у случају кршења неког права у поступку примене инструмената узајамног признавања. У складу са изнетим, у почетку примене наведених инструмената узајамног признавања, равнотежа између потребе за безбедношћу и ефикасношћу кривичног поступка (ради којих су установљени анализирани инструменти) и заштите људских права окривљеног у кривичном поступку, није постојала.

Напредак у области сарадње у кривичним стварима, са аспекта права окривљеног је постао видљив усвајањем *Упутства (путоказа) за јачање процесних права осумњичених и оптужених лица у кривичним поступцима из 2009. године* и ступањем на снагу Лисабонског уговора, којим је установљен и правни основ за усвајање минималних заједничких стандарда заштите права окривљеног у кривичном поступку. На основу наведених докумената препознато је шест најважнијих права окривљеног у кривичном поступку и приступило се усвајању мера за реализацију. До сада су усвојене три Директиве, којима се регулишу: право на преводиоца и тумача, право на обавештеност о правима и право на приступ адвокату након хапшења и комуникацију са конзуларним представником или лицем по избору. Новоусвојене Директиве постављају прецизне и високе стандарде ових права окривљеног на нивоу ЕУ и доприносе његовом уједначеном положају, без обзира на инструмент узајамног признавања који се у конкретном случају примењује. Поред усвојених Директива, састављен је пакет мера који обухвата предлоге за усвајање три Директиве које регулишу следећа питања: презумпцију невиности и право лица на присуство суђењу, право на привремену бесплатну правну помоћ и посебну заштиту за децу која учествују у кривичним поступцима.

На основу истакнутих предности и недостатака инструмената узајамног признавања, као и отпочињања процеса усвајања минималних процесних права окривљеног у кривичном поступку, дошло се до закључка да је област сарадње у кривичним стварима неопходно унапредити. Промене је потребно унети како би се инструменти узајамног признавања учинили квалитетнијим, како би се побољшао положај окривљеног у поступку њихове примене, а на крају ради остварења баланса између ефикасности кривичног поступка и заштите права окривљеног. У складу са тим, предлози за унапређење положаја окривљеног у области сарадње у кривичним стварима обухватају: нужност

измене инструмената узајамног признавања уврштавањем клаузуле о заштити људских права као основа за одбијање сарадње; обезбеђење пуне примене усвојених Директива о правима одбране у кривичном поступку; успостављањем јединственог правног лека и форума у случају повреде права у поступку примене инструмената узајамног признавања; институционализацију одбране на нивоу ЕУ; хармонизацију кривичног материјалног права ЕУ; обуку и усавршавање правосудних органа, полиције и адвоката у вези са инструментима узајамног признавања и Директивама ЕУ о правима окривљеног; обезбеђивањем адекватних финансијских средстава и подршке за примену.

У последњем сегменту рада анализиран је и домаћи систем пружања међународне кривичноправне помоћи, из угла усклађености Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима и Законика о кривичном поступку са релевантним Оквирним одлукама и Директивама ЕУ. Иако почивају на два различита принципа сарадње у кривичним стварима (принцип узајамног помагања, који је у примени у РС; принцип узајамног признавања који је у примени у ЕУ), делимичне усклађености постоје, нарочито у области права окривљеног у кривичном поступку.

Хипотеза од које се пошло приликом израде рада: да на нивоу ЕУ не постоји баланс између потребе за ефикасним кривичним поступком у предметима са прекограничним елементом (ради којег су установљени инструменти узајамног признавања) и заштите људских права окривљеног је делимично потврђена. Наиме, у почетку, приликом стварања инструмената узајамног признавања и у поступку њихове примене, положај окривљеног је у потпуности био занемарен и условљен применом конкретне мере сарадње. Чињеница којом почиње да се оповргава ова хипотеза јесте доношење директива ЕУ којима се регулишу најзначајнија права окривљеног у кривичном поступку. Усвајањем и преосталих мера којима ће се установити минимални заједнички стандарди одбране у кривичном поступку и пуном применом у пракси ових аката, може се постићи баланс којем се тежи на нивоу ЕУ, и који је услов опстанка система узајамног признавања.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања

Начин приказивања и тумачења резултата истраживања је у сваком погледу позитиван.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Дисертација има теоријску и практичну вредност. Она на јасан и прегледан начин систематизује постојећа теоријска знања о узајамном признавању одлука у кривичним стварима и правима окривљеног лица, указује на проблеме и недостатке код овог признавања и предлаже решења за њихово превазилажење. На ову тему до сада није било системских радова у домаћој стручној и научној литератури и стога дисертација представља важан и оригиналан допринос науци.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
Дисертација нема недостатака.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

- да се докторска дисертација „Узајамно признавање одлука у кривичним стварима и права окривљеног лица“ прихвати, а кандидату Сандри Стојковић одобри одбрана.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Председник Комисије:

Проф. др Снежана Бркић,
редовни професор Правног факултета у Новом Саду.

2. Члан Комисије:

Проф. др Милан Шкулић,
редовни професор Правног факултета у Београду.

3. Члан Комисије:

Проф. др Татјана Бугарски,
ванредни професор Правног факултета у Новом Саду.

4. Члан Комисије:

Доц. др Бојан Тубић,
доцент Правног факултета у Новом Саду.

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.